HbbTV Forum Nederland

Europees overzicht van Interactieve Televisiediensten volgens de HbbTV-standaard

27 Maart 2014

contactpersonen:
ir. Frank Visser +31 6 514 89 675
ir. Rob Koenen +31 6 117 83 117

Europese inventarisatie:
Robert Briel - Broadband TV News

http://www.hbbtv.nu

Inhoud

1 HbbTV: open standaard voor interactieve diensten op de TV ... 3

2 HbbTV in Europa ... 3

3 HbbTV toepassingscategorieën ... 4

3.1 Onderverdeling in vier categorieën ... 4

3.2 Voorbeelden uit de praktijk ... 4

4 HbbTV lokaal, regionaal, nationaal, internationaal en operators ... 5

4.1 Van lokaal en regionaal belang ... 5

4.2 Thematische diensten ... 5

4.3 Internationaal ... 5

4.4 Voorbeelden van HbbTV-diensten van pakketaanbieders ... 6

5 HbbTV per land ... 7

5.1 BELGIE ... 7

5.2 DENEMARKEN ... 7

5.3 DUITSLAND ... 7

5.4 FINLAND ... 10

5.5 FRANKRIJK ... 10

5.6 HONGARIJE ... 12

5.7 NEDERLAND ... 12

5.8 OOSTENRIJK ... 13

5.9 POLEN ... 13

5.10 SPANJE ... 14

5.11 TSJECHIE ... 14

5.12 ZWITSERLAND ... 15

6 Over het HbbTV Forum Nederland ... 16

6.1 Doelstelling ... 16

6.2 Leden ... 16

1 HbbTV: open standaard voor interactieve diensten op de TV

Hybrid Broadcast Broadband TV (HbbTV) is een nieuwe internationale standaard die door vrijwel elke nieuwe televisie wordt ondersteund, en die door omroepen en pakketaanbieders kan worden gebruikt om innovatieve diensten aan te bieden. Dat kan direct op een "connected televisie" of op een geschikte set top box, zonder dat de consument extra randapparatuur hoeft aan te schaffen. HbbTV is uniek omdat het als enige standaard *direct* de link kan leggen tussen het uitgezonden programma en online content. Daarmee biedt de HbbTV-dienst een compleet nieuwe dimensie bij het aanbieden van televisieprogramma's en -kanalen. Omdat HbbTV goed gestandaardiseerd is, kunnen omroepen en pakketaanbieders zulke innovaties snel uitrollen – het is net zo simpel als het publiceren van een nieuwe website.

De HbbTV-standaarden worden ontwikkeld door de "HbbTV Association" (http:hbbtv.org, een Zwitserse not-for-profit organisatie), en gepubliceerd door ETSI (European Telecommunications Standardisation Institute, een door de EU erkend standaardisatieorgaan).

Dit overzicht van het HbbTV Forum Nederland richt zich op de HbbTV-diensten die in de verschillende Europese landen beschikbaar zijn, geeft een categorisering en een visie op geografische en inhoudelijke aandachtspunten voor HbbTV-diensten. Meer informatie over HbbTV is te vinden via de andere publicaties van het HbbTV Forum Nederland, die terug te vinden zijn op de website: http://www/hbbtv.nu. Met name het White Paper over bereikbaarheid is hierbij relevant (http://hbbtv.nu/white-paper-bereikbaarheid/).

2 HbbTV in Europa

HbbTV (Hybrid Broadcast Broadband TV) is een technologie die omroepdiensten combineert met diensten die via internet worden aangeboden - op hetzelfde scherm. Via het omroepsignaal worden extra gegevens meegezonden die de TV in staat stellen bij het programma of kanaal behorende Internetcontent op te vragen en te tonen. HbbTV kan direct op een televisietoestel worden geïmplementeerd, maar ook op een set top box. Een aanbieder hoeft slechts éénmaal een toepassing te ontwikkelen, in plaats van voor elk televisiemodel en elke set top box een aparte applicatie. Op dit moment heeft meer dan 90% van alle producenten van TV toestellen de HbbTV standaard geadopteerd (bron: GfK). In 2016 zal meer dan 50% van alle TV-toestellen die bij de mensen thuis staan geschikt zijn voor HbbTV (bron: IHS Screen Digest en Idate).

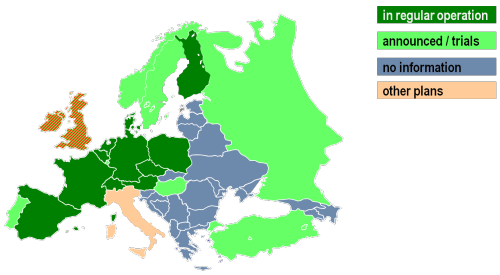

De HbbTV-standaard is zelf weer gebaseerd op andere open standaarden, waaronder Internet- en web-standaarden, die breed worden gedragen door de verschillende marktpartijen (omroepen, fabrikanten, dienstverleners). De stuurgroep van de HbbTV Association bestaat uit Abertis Telecom, Espial, Deutsche Telekom, Digital TV Labs, EBU (European Broadcasting Union), Ericsson, France Télévisions, httv, Institut für Rundfunktechnik GmbH, LG Electronics, Opera, RTL Group, Samsung, Sony Corporation, Télévision Francaise 1 - TF1, TNO, en TP Vision (fabrikant Philips TVs).

Omdat HbbTV een internationale standaard is, kunnen kijkers de diensten uit alle landen zonder problemen raadplegen: Televisie en informatie zonder grenzen.

HbbTV wordt in een groot gedeelte van West-Europa toegepast, waarbij Frankrijk, Duitsland, Polen en Spanje het verst zijn gevorderd. Op basis van de landenanalyse kan onderstaande tabel worden opgesteld over de fase waarin HbbTV zich in de verschillende landen bevindt. De tabel is gesorteerd naar fase en vervolgens op alfabet.

Land	HbbTV volwassen	HbbTV ontwikkeld	HbbTV groeiend
Duitsland	X		
Frankrijk	X		
Spanje	X		
Oostenrijk		X	
Polen		X	
België			X
Denemarken			X
Finland			X
Hongarije			X
Nederland			X
Tsjechië			X
Zwitserland			X

3 HbbTV toepassingscategorieën

3.1 Onderverdeling in vier categorieën

Het aanbod aan diensten dat in Europa aangeboden wordt, kan worden onderverdeeld in de volgende categorieën:

- Maatschappelijke diensten zoals Amber Alert, gesproken ondertiteling, spraak in andere talen, synchrone, computer-gegenereerde gebarentaal
- E-Government. Een digitale kiosk voor dienstverlening van de (lokale, nationale) overheid
- Traditionele teletekst-achtige informatie, maar dan met een veel aantrekkelijkere user interface, ook wel “supertext” genoemd met nieuws, weerberichten, verkeersinformatie, sportuitslagen, beurskoersen, wisselkoersen etc.
- Geavanceerde EPGs – Elektronische Programma Gidsen
- Enhanced TV – extra informatie bij TV programma’s, zoals statistieken bij sportprogramma’s, verdieping met biografieën, achtergrondinformatie, etc.
- Voting en polling. Meedoen aan TV programma’s, stemmen over kandidaten in talentenjachten, meedoen met de Nationale IQ test e.d.
- Aanvullende content, zowel “uitzending gemist” als nieuwe programma’s (previews) en herstart om een uitzending "terug te spoelen" en vanaf het begin te bekijken als je te laat inschakelt (“Salto” in Frankrijk)
- Directe toegang tot extra TV-kanalen die niet over de kabel of de digitale ether worden uitgezonden, via live streaming (er zijn wereldwijd 15.000 kanalen), bijvoorbeeld de themakanalen van de NPO, Discovery, BBC, SKY/FOX etc.
- Simpele spelletjes via de televisie
- Home shopping,
- Cursussen, tele-educatie

Alle bovenstaande dienstencategorieën worden via een TV kanaal toegankelijk. Dit kan het kanaal van een zender zijn, maar ook een mozaïek kanaal van een kabel of satelliet operator, een gemeentelijk kanaal, of een kanaal van een Wijk-TV initiatief.

Bovenstaande dienstencategorieën zijn verder samen te vatten in vier groepen waarvan in de navolgende paragraaf een aantal voorbeelden gegeven worden:

1. Programma-gerelateerde informatie zoals EPG, verdieping, polling & voting, etc.
2. Content zoals uitzending gemist, on-demand programma’s, streaming-kanalen, etc.
3. Informatie over weer, verkeer, nieuws etc.
4. Maatschappelijke diensten zoals toegankelijkheidsdiensten en informatie van de overheid zoals gebarentaal, Amber Alert, etc.

3.2 Voorbeelden uit de praktijk

3.2.1 Programma-gerelateerd

De zender France 5 heeft een dagelijks terugkerend twee uur durend programma, "C dans l’air", waarmee de kijkers kunnen communiceren via de HbbTV applicatie. Wie midden in het programma valt, kan via de Salto applicatie ook direct teruggaan naar het begin van de uitzending.

3.2.2 Content

De Poolse publieke omroep TVP biedt live streams van 14 regionale zenders. Hierdoor kunnen deze zenders bekeken worden in het hele land. Omdat de TVP ook uitzendt via de Astra satelliet, zijn alle regionale zenders ook te bekijken in heel Europa.

3.2.3 Informatie

De zogenaamde “supertekst” is een moderne versie van het nog steeds populaire Teletekst. Dankzij HTML en de verbinding met het Internet kunnen hierbij ook plaatjes, grafieken, kaarten en dergelijke worden getoond.

Een mooi voorbeeld is de weerkaart van de Oostenrijkse publieke omroep ORF in samenwerking met wetter.at.

3.2.4 Maatschappij en overheid

HbbTV biedt voor de overheid mogelijkheden om direct met de burgers te communiceren. Ook kunnen interactieve diensten worden aangeboden, zoals deze vacaturebank van het Franse project Mes Services TV.

Bijzonder is ook het toevoegen van extra dienstverlening bij een lopend programma, zoals een gebarentolk die alleen zichtbaar is voor kijkers die deze dienst opvragen.

4 HbbTV lokaal, regionaal, nationaal, internationaal en operators

4.1 Van lokaal en regionaal belang

In de discussie over HbbTV in Nederland, wordt vrijwel altijd gesproken over het nationale niveau. Buiten de nationale zenders als NPO, SBS en RTL zijn er nog vele andere zenders; HbbTV biedt voor juist die zenders wellicht nog meer mogelijkheden dan voor de nationale zenders om hun kijkers te bereiken en te informeren.

In Polen en Frankrijk kan men alle regionale zenders bekijken via de HbbTV applicatie van de eigen regionale zender. Er zijn 13 regionale omroepen in Nederland, met allemaal hun eigen radio en TV aanbod. Een HbbTV dienst van de eigen regionale omroep kan alle regionale omroepen landelijk beschikbaar maken, mits het HbbTV signaal van de eigen regionale omroep wordt doorgegeven. Stichting ROOS behartigt de belangen van de regionale omroepen en is lid van het HbbTV Forum Nederland.

Eenzelfde mogelijkheid geldt voor de lokale omroepen. Bij de vereniging OLON zijn vrijwel alle publieke lokale media-instellingen aangesloten. Dat zijn ongeveer 282 omroepen, waar meer dan 500 betaalde krachten en 20.000 vrijwilligers werken. Samen maken ze 45.000 uur radio en 5.000 uur televisie per week. Via de OLON Mediahub kan de content beschikbaar gemaakt worden voor HbbTV. Deze Mediahub is ook in te zetten voor nog lokalere initiatieven zoals Wijk TV zoals dat in een aantal plaatsen wordt aangeboden. Vanzelfsprekend zijn ook alleen deze HbbTV diensten mogelijk als het HbbTV signaal door de operator wordt doorgegeven.

4.2 Thematische diensten

Een dienst die via lokale, regionale of operator HbbTV portals kan worden aangeboden kan is de verspreiding van maatschappelijke content. Voorbeelden zijn een media-cultuur-hub, of een sport-hub waarop regionale voetbalwedstrijden kunnen worden bekeken. Het streamen van bijvoorbeeld een wedstrijd kan tegenwoordig via 4G waarmee ook het aanbieden van live content laagdrempelig genoeg is geworden om ook op lokaal niveau ingezet te worden. De live content kan via de stream van een regionale sport-hub HbbTV dienst worden bekeken. Evenzo geldt dit voor andere maatschappelijke evenementen zoals cultuuruitingen. Iets dergelijks bestaat nog niet, maar is geen ondenkbare dienst, de OLON Mediahub biedt de mogelijkheden om dit voor alle lokale omroepen te realiseren.

4.3 Internationaal

Er is een oneindig aantal zenders. Via HbbTV diensten kunnen ook kanalen worden gedistribueerd die normaliter niet in een pakket zitten. De zender die

wel in het pakket zit, kan er voor kiezen ook de andere kanalen uit de portfolio op die manier beschikbaar te maken.

Verder bieden internationale zenders ook HbbTV-diensten, die ook alleen maar toegankelijk zijn als de operator het HbbTV-signaal doorgeeft. Een voorbeeld is het Eurosport kanaal voor de Duitse markt, maar er zijn ook nieuwszenders zoals France24 met een HbbTV aanbod dat interessant kan zijn voor Nederlandse huishoudens.

4.4 Voorbeelden van HbbTV-diensten van pakketaanbieders

Naast inzet door zenders kan HbbTV ook gebruikt worden door pakketaanbieders om diensten aan te bieden. Hier zijn twee voorbeelden opgenomen, een nationaal en een internationaal voorbeeld.

4.4.1 Delta

Het eerste voorbeeld is de dienst van Delta uit Zeeland dat HbbTV gebruikt voor haar interactieve platform.

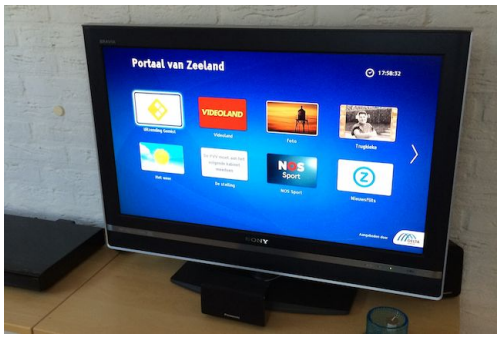

Klanten van Delta kunnen met een Humax HbbTV set-top-box gebruik maken van diensten zoals Uitzending Gemist, Video on Demand van Videoland, maar ook regionaal georiënteerde diensten zoals foto's die geupload zijn door gebruikers, en de dienst "Trugkieke" voor historisch regionaal beeldmateriaal.

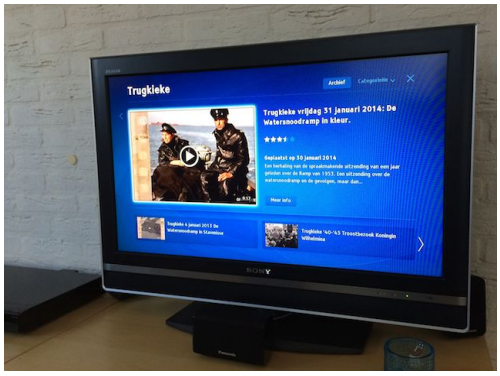

4.4.2 Fransat

Het tweede voorbeeld van een pakketaanbieder die HbbTV gebruikt is Fransat, die via Eutelsat een HbbTV-platform aanbiedt met eigen diensten, maar waarmee ook alle HbbTV-diensten van de doorgegeven kanalen toegankelijk zijn. Het bedrijf Dotscreen heeft voor Fransat een "schil om een schil" gebouwd waarmee transparant tussen alle diensten gewisseld kan worden. Zo is er via de eigen Fransat Connect HbbTV-dienst te zappen tussen alle zenders, maar kan ook overgestapt worden naar de HbbTV-diensten van de specifieke zenders. Deze opzet is een mooi voorbeeld van de openheid en de mogelijkheden van HbbTV. Het gehele aanbod is transparant toegankelijk.

5 HbbTV per land

De landen zijn opgenomen in alfabetische volgorde om het doorlopen van de informatie te vereenvoudigen. De volgorde heeft derhalve geen relatie met de mate van volwassenheid van HbbTV diensten in de landen zoals die is opgenomen in de eerdere tabel.

5.1 BELGIE

5.1.1 Distributie

De HbbTV-diensten van de Waalse publieke omroep RTBF worden verspreid via digitale ether distributie (DVB-T)

5.1.2 Zenders en diensten

De Waalse publieke omroep RTBF is op dit moment de enige zender die HbbTV diensten verzorgt op een experimentele basis.

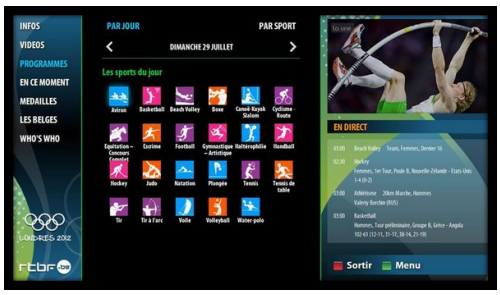

Tijdens de Olympische Spelen konden kijkers in Wallonië kiezen uit een uitgebreid menu aan extra informatie over de Olympische Spelen. Tevens was het mogelijk een groot aantal video's op te roepen.

5.2 DENEMARKEN

5.2.1 Distributie

Alle HbbTV-diensten van de publieke omroep DR (Danmarks Radio) worden verspreid via de ether en via alle kabelnetwerken.

5.2.2 Zenders en diensten

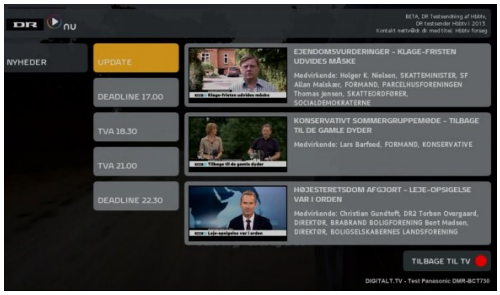

DR is de enige zender die momenteel een HbbTV uitzendt. Daarnaast zijn alle Duitse zenders, die in Denemarken via de kabel of in de ether ontvangen kunnen worden, ook beschikbaar met HbbTV.

5.3 DUITSLAND

5.3.1 Distributie

Alle HbbTV-diensten van alle TV-zenders worden verspreid via satelliet televisie en via alle kabelnetwerken. Daarnaast wordt het digitale DVB-T netwerk (het equivalent van het Nederlandse Digitenne) geschikt gemaakt voor HbbTV-distributie, waarbij ook extra diensten geboden worden (zie verderop); op dit moment is in alle stedelijke gebieden HbbTV via de ether beschikbaar. Deutsche Telekom werkt aan het technisch mogelijk maken van HbbTV via IPTV.

5.3.2 Bereik

Volgens de gegevens van marktonderzoeksbureau GfK Retail and Technology waren eind 2013 zeven miljoen TV toestellen geschikt om HbbTV-diensten te ontvangen. Volgens de industrieassociatie BITKOM waren bijna 60% van alle TV's die in Duitsland werden verkocht in 2013 geschikt voor HbbTV.

5.3.3 Promotie

In september 2013 zijn de Duitse publieke en commerciële omroepen een gezamenlijke campagne gestart om HbbTV onder de aandacht van het publiek te brengen. Met de slogan "Auf ROT geht's los!" legt men uit hoe HbbTV werkt en wat de diensten zijn. De campagne omvat TV spots en folders.

5.3.4 Zenders en diensten

In Duitsland bieden alle publieke en de meeste commerciële omroepen een waaier aan diensten aan. Hieronder volgt een opsomming per zender.

Das Erste en alle omroepen die deel uitmaken van de ARD

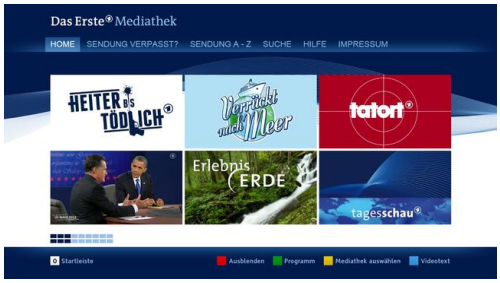

Mediathek: de on-demand dienst waarbij reeds uitgezonden programma's kunnen worden bekeken.

Tagesschau. Alle uitzendingen van het ARD journaal (nieuws) alsmede losse items

EPG – de Elektronische Programma Gids

ARD-Text (Teletekst) – met alle servicerubrieken, zoals nieuws, sport, weerbericht. De kijker kan deze dienst personaliseren door het aanpassen van de onderwerpen, de kleurstelling en de grootte van de letters

Tatort. Achtergrond informatie van de meest populaire Duitse TV serie. Met onder andere 'making of' video's, interviews met de acteurs, en een (video) vooruitblik op de volgende aflevering.

Aparte HbbTV-diensten per digitale themazender, Phoenix, Einsextra, Einsfestival en Einsplus.

Aparte HbbTV-diensten per deelstaat. Elke regionale omroep die deel uitmaakt van de ARD heeft een eigen HbbTV-dienst met daarin een Mediathek en teletekst. Dit is zijn de regionale omroepen: BR-alpha, Bayerische Fernsehen, Hessische Fernsehen, MDR, NDR, RBB, SWF, WDR

ZDF

Het ZDF heeft een met de Das Erste/ARD vergelijkbare dienst, met een Mediathek, teletekst en EPG

Het ZDF heeft daarnaast een eigen HbbTV-dienst voor de digitale themazenders zdfInfo, zdfKultur en zdfNe0 alsmede voor 3Sat, de internationale Duitstalige zender in samenwerking met ORF (Oostenrijk) en SRG (Zwitserland).

Extra sport op ARD en ZDF. Tijdens de Olympische Winterspelen in Sochi hebben de ARD en ZDF een aantal live streams uitgezonden waardoor kijkers alle sport live konden volgen, niet alleen de wedstrijden die op de zender zelf te zien waren.

Mediengruppe RTL Deutschland

Alle zenders van de Duitse RTL groep hebben een eigen HbbTV-dienst, RTL, RTL II, Super RTL, Vox en N-TV

Digitaltext is de naam die RTL aan haar Teletekst-achtige diensten heeft gegeven met nieuws, weer, sport, verkeersinformatie.

Extra ondersteuning van populaire programma's zoals "Deutschland sucht den Superstar", "Das Supertalent" en "Bauer sucht Frau" met clips, achtergrondinformatie, interviews e.d.

RTL biedt ook kanalen via live streaming aan, Clipfish Music, Clipfish Comedy, doolop (muziek), en Clipfish Anime. Hierbij kan de kijker on-demand programma's en clips oproepen en een gepersonaliseerd TV kanaal maken.

ProSiebenSat.1 Gruppe

Alle zenders van de Duitse ProSiebenSat.1 groep hebben een eigen HbbTV-dienst, Sat.1, Kabel eins, ProSieben, en sixx.

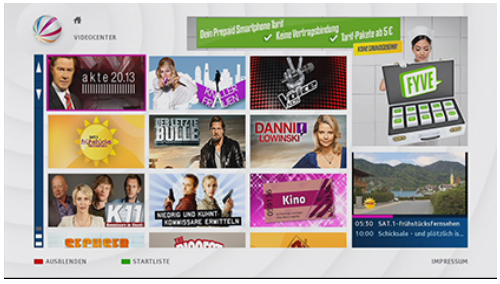

Naast de gebruikelijke Teletekst-achtige informatie, bieden de zenders van de ProSiebenSat.1 groep vooral videoclips van populaire programma's aan.

In Oostenrijk heeft de zender Puls 4, ook onderdeel van de ProSiebenSat.1 groep, een eigen HbbTV-dienst.

Als bijzonderheid bieden alle zenders van ProSiebenSat.1 ook een game portal, verzorgd door itsmy.tv. Hiermee kunnen kijkers zowel gratis als betaalde spelletjes spelen (los gekocht voor een periode van 48 uur of onbeperkt met een abonnement).

Deze game portal werd in maart 2013 gelanceerd en bereikte binnen vier maanden 3 miljoen plays.

Kleine commerciële zenders

Een aantal kleinere private zenders heeft ook een HbbTV-aanbod, waaronder Das Vierte, Kinowelt TV, Bibel TV, Yavido, Sport.1 HD, Anixe, en Dr.Dish TV (Tech TV).

Home shopping zenders

Vier zogenaamde home shopping zenders bieden HbbTV aan, Channel 21, HSE24, Sonnenklar.TV, en QVC.

Via HbbTV kunnen kijkers rechtstreeks inkopen doen bij deze zenders, dus zonder tussenkomst van (mobiele) telefoon of computer (internet). Alle interactie gebeurt via de afstandsbediening van de televisie.

Media Broadcast - Multithek – extra aanbod via de ether

Het Duitse zenderbedrijf Media Broadcast brengt met de Multithek een koppeling tussen TV uitzendingen via de digitale ether (zoals in Nederland Digitenne) en extra diensten via het internet.

Op dit moment zijn de diensten beschikbaar via de zenders in Berlijn, Bremen, Hamburg, Saarbrücken, Nordrhein-Westfalen (Keulen, Dusseldorp, Duisburg, Osnabruck, enz), het Rhein/Main gebied (onder andere Frankfurt, Wiesbaden, Mainz), Hannover, Braunschweig, Stuttgart, Neurenberg en München.

Alle HbbTV-diensten via de omroepen die via Media Broadcast uitzenden zijn beschikbaar en daarnaast een eigen extra dienst, de Multithek. Deze is beschikbaar via een speciaal barker channel, dat toegang biedt tot een groot aantal diensten.

Als bijzonderheid biedt de Multithek naast een breed on-demand aanbod van onder andere Spiegel TV, ook toegang tot live streaming kanalen, waaronder Bloomberg Television en het home-shopping kanaal Das Neue TV.

Ook bijzonder is de extra distributie van de Multithek via satelliet, namelijk Astra op 19.2 graden Oost, de positie waarop alle belangrijke Duitse omroepen hun satellietuitzendingen verzorgen.

Lokale TV portal in de ether en satelliet

De Bayerischen Landeszentrale für neue Medien (BLM) heeft een portal ontwikkeld voor lokale TV zenders, de *Lokal-TV-Portal.*

Hierop zijn alle lokale TV zenders uit Beieren en Baden-Wuertenberg landelijk te zien zowel als live streams, als on-demand. Het is de bedoeling dat het aanbod wordt uitgebreid met lokale zenders uit andere deelstaten.

HD+ Replay platform op satelliet

Het HD+ platform wordt verzorgd door SES Play-out services in München en biedt TV kijkers in Duitsland toegang tot een groot aantal commerciële HD zenders via de Astra-satelliet.

HD+ biedt ook een portal, waarmee een groot aantal HbbTV-diensten vanuit een centraal barker channel kunnen worden geraadpleegd.

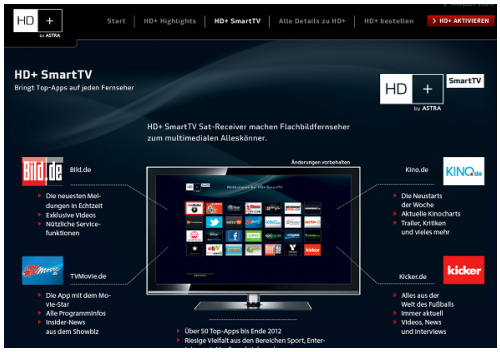

Daarnaast is er een betaalde versie, HD+ RePlay, waarbij kijkers voor een bedrag van EUR 15 per drie maanden toegang krijgen tot de premium websites van de Mediengruppe RTL, ProSiebenSat.1 en Discovery (DMAX)

Eutelsat Kabelkiosk

Het Kabelkiosk platform van de Duitse vestiging van satellietexploitant Eutelsat biedt een white label dienst aan voor kabelmaatschappijen, waarbij met gebruikmaking van de HbbTV-standaard extra diensten geleverd kunnen worden. Hieronder bevindt zich Kabelkiosk Choice, een VoD-dienst met onder andere speelfilms, Disney programma's en on-demand aanbod van diverse andere zenders, waaronder Discovery, History en Biography Channel.

HbbTV met extra gebarentaal

HbbTV kan ook worden gebruikt om TV-programma's te voorzien van een tolk met gebarentaal – zonder dat hiervoor een extra kanaal hoeft te worden gebruikt. Het signaal met gebarentaal kan als een live stream aan de zender worden gekoppeld.

5.4 FINLAND

5.4.1 Distributie

In Finland is HbbTV alleen beschikbaar op het digitale ethernetwerk van Digita.

5.4.2 Zenders en diensten

In totaal 14 TV zenders die via de digitale ether beschikbaar zijn bieden HbbTV diensten aan.

Het Digitale platform zelf biedt een uitgebreide EPG met een programmagids voor alle kanalen op het platform.

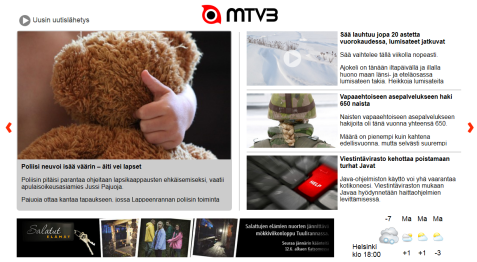

Dit is een voorbeeld van de nieuws portal van de commerciële omroep MTV3.

5.5 FRANKRIJK

5.5.1 Distributie

Alle HbbTV-diensten van alle TV-zenders worden verspreid via de ether (het zogenaamde TNT platform), via satelliet televisie en via alle kabelnetwerken. Daarnaast is er een test via het digitale DVB-T netwerk, waarbij ook extra diensten geboden worden (zie verderop).

5.5.2 Bereik

Begin 2013 waren er 500,000 TV toestellen in Frankrijk geschikt voor HbbTV. De verdeling van ontvangst per platform is satelliet (69%), gratis satelliet 11%, betaalde satelliet 13%, kabel 9% en IPTV 35% (bron: HD Forum Frankrijk).

5.5.3 Zenders en diensten

Alle Franse publieke zenders (France Télévisions - op France 2, 3, 4, 5 en France O), het pan-Europese cultuurkanaal Arte, en de commerciële zenders TF1, M6 en NRJ hebben een uitgebreid aanbod aan HbbTV-diensten. De meeste zenders hebben nieuws, weer, sport en de Elektronische Programma Gids.

De TV zender NRJ brengt naast catch-up TV (uitzending gemist) ook een groot aantal live radiozenders.

De SALTO-dienst van de publieke omroep is een “restart”-functie, waarmee de kijker terug kan gaan naar het begin van een uitzending die al loopt. Dit wordt voorlopig alleen op prime time aangeboden.

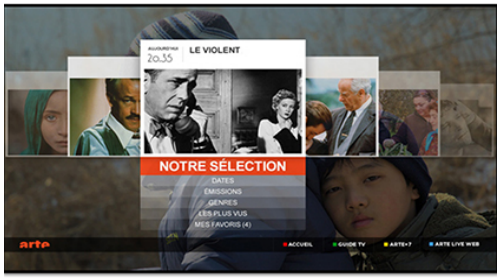

De zender Arte legt de nadruk op haar uitzending gemist-aanbod, dat de kijker de mogelijkheid geeft zeven dagen terug te gaan.

De zender France 5 heeft een dagelijks terugkerend twee uur durend programma, C dans l’air, waarmee de kijkers kunnen communiceren via de HbbTV applicatie.

TF1 laat bij populaire programma’s als The Voice een Twitter-feed zien. De MyTF1 VOD werkt volgens de HbbTV 1.5 standaard met gebruik van gestandaardiseerde streaming en contentbescherming. (Deze specificatie is ook in Nederland afgesproken)

Pilot – Mes Services TV

In Frankrijk vindt momenteel een pilot plaats van het Mes Services TV platform, dat gedistribueerd wordt via het digitale netwerk in de ether (DVB-T).

Deze wordt verzorgd door AFDESI (Association for the Development of Enhanced TV Services and Interactivity).

Via een speciaal barker kanaal wordt een groot aantal ‘nieuwe diensten’ getest door de volgende partijen: Cadremploi.TV (banenbank), Equidia, L’Equipe, mySkreen, T-Seniority, Geste (die de Franse gedrukte pers vertegenwoordigt), Eco TV, France 24, Gong (animatie en video games netwerk), Groupe Altran, Groupe Casino (supermarkten), La Chaîne Météo, LifeStyle, Météonews.TV, RFI, TV5 Monde, Guide TV, PMU (gokken), Info Traffic en meer.

Bij de toepassing Cadremploi.TV kunnen mensen werk zoeken en video’s bekijken over bedrijven.

De zenders France 24 en TV45 Monde, die in Frankrijk zelf niet uitzenden, kunnen als live stream via HbbTV toch ontvangen worden.

T-Seniority biedt kijkers op leeftijd informatie en video’s

5.6 HONGARIJE

5.6.1 Distributie

Alle HbbTV-diensten van de zender exploitant Antenna Hungaria worden uitsluitend verspreid via de digitale ether.

5.6.2 Zenders en diensten

Antenna Hungaria brengt de HbbTV-diensten voorlopig als test. Het aanbod omvat een uitgebreide EPG, nieuws, weer, on-demand content en live streams van extra TV zenders MTVA en Fix TV alsmede een aantal radiostations.

5.7 NEDERLAND

5.7.1 Distributie

In Nederland zijn de HbbTV uitzendingen van de diverse zenders beschikbaar op een aantal manieren zoals via de digitale ether (Digitenne), via satelliet (Canal Digitaal), via glasvezelaanbieders (Glashart) en via een aantal kleine kabelmaatschappijen (SKV Veendam, CAIWay, Delta). Het rapport "White Paper bereikbaarheid van Interactieve Televisiediensten volgens de HbbTV standaard." dat op http://www.hbbtv.nu gepubliceerd is, geeft een overzicht van aspecten van de doorgifte van HbbTV in Nederland.

5.7.2 Bereik

In Nederland kijkt ongeveer 70% van alle huishoudens televisie via de kabel. De overige methoden van TV kijken zijn via satelliet, de ether (Digitenne) en IPTV (KPN en Tele2). Ruim 450.000 unieke bezoekers per maand maken momenteel gebruik van het HbbTV platform van de Publieke Omroep. Gemiddeld 65.000 unieke bezoekers per dag genereren ruim 850.000 pageviews.

5.7.3 Zenders en diensten

In Nederland zijn de publieke omroep NPO en SBS met de zenders SBS, NET5 en Veronica actief met HbbTV.

NPO

Toegang tot HbbTV gebeurt met een druk op de ‘rode knop’, die via een navigatiebalk informatie geeft over de lopende programma’s , de kijker laat schakelen tussen die programma’s, en ook toegang biedt tot Uitzending Gemist.

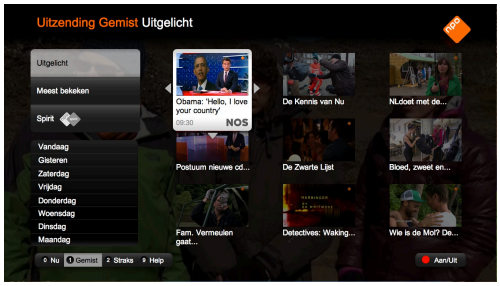

Het is op deze manier heel simpel om Uitzending Gemist op de tv te benaderen.. De Publieke Omroep gaat hiermee mee in het veranderend mediagebruik van de kijker.

Verder is er een TV gids die aangeeft aan wat er straks te zien is. Naast het TV-aanbod is het mogelijk om Radio 1, Radio 2, 3FM, Radio 4, Radio 5 Nostalgia en Radio 6 Soul & Jazz te beluisteren.

SBS, NET5 en Veronica

Het aanbod van SBS omvat een TV Gids, Nu en Straks en Uitzending Gemist. Voor Video on Demand van films en series wordt momenteel doorverwezen naar de dienst "Kijk" die via het internet beschikbaar is.

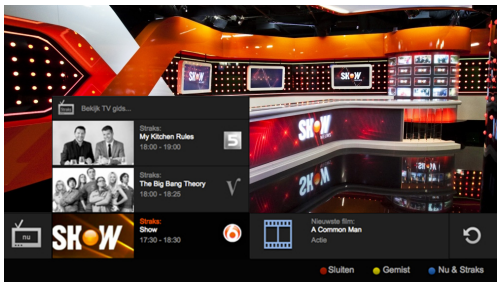

5.8 OOSTENRIJK

5.8.1 Distributie

Alle HbbTV-diensten van alle TV-zenders worden verspreid via satelliet televisie, via de kabel via het digitale DVB-T netwerk.

5.8.2 Bereik

Volgens de gegevens van regulator KommAustria is satelliet-TV met 50% de belangrijkste vorm van ontvangst, gevolgd door kabel (44%) en ether (12%) *(NB – totaal is groter dan 100% omdat sommigen meer dan één manier van ontvangst hebben).*

5.8.3 Zenders en diensten

In Oostenrijk bieden alle publieke en de meeste commerciële omroepen een waaier aan diensten aan. Tevens zijn alle Duitse HbbTV-diensten via satelliet beschikbaar voor kijkers in Oostenrijk.

ORF

De publieke omroep ORF biedt een groot aantal diensten aan, waaronder een bijzonder uitgebreide uitzending gemist dienst.

ORF-Text (Teletekst) – met alle servicerubrieken, zoals nieuws, sport

EPG – de Elektronische Programma Gids

Het volledige aanbod aan weerberichten van wetter.ORF.at (zie afbeelding)

De ORF-TVthek. De on-demand dienst (Uitzending gemist) waarbij programma's kunnen worden bekeken.

Commerciële zenders

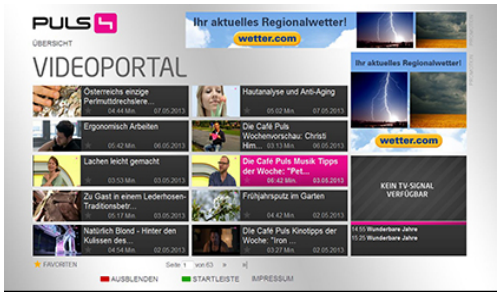

De commerciële zender Puls TV, onderdeel van de ProSiebenSat.1 groep heeft een uitgebreide HbbTV-dienst met de nadruk op video en een uitgebreide weerdienst in samenwerking met wetter.com

5.9 POLEN

5.9.1 Distributie

Alle HbbTV-diensten van alle TV-zenders worden verspreid via de ether (DVB-T), via satelliet en via alle kabelnetwerken.

5.9.2 Bereik

Volgens gegevens van de Poolse publieke omroep TVP waren er in maart 2014 320.000 actieve gebruikers van de HbbTV-diensten, men verwacht dat dit aantal zal toenemen tot 500.000 aan het einde van dit jaar.

5.9.3 Zenders en diensten

De Poolse publieke omroep Telewizja Polska (TVP) biedt de meeste diensten aan. Ook de commerciële omroepen Puls TV en Eska TV hebben een breed aanbod aan diensten beschikbaar via de ether.

TVP

Live streams van alle regionale zenders. Hierdoor kunnen alle 16 regionale TVP zenders bekeken worden in het hele land.

Extra sport op TVP. Tijdens de Olympische Winterspelen in Sochi heeft TVP vijf parallelle live streams uitgezonden waardoor kijkers alle sporten live konden volgen en niet alleen de wedstrijden die op de zender zelf te zien waren.

5.10 SPANJE

5.10.1 Distributie

Alle HbbTV-diensten van alle TV-zenders, zowel publiek, regionaal als commercieel, worden verspreid via de ether (het zogenaamde TDT platform), via satelliet en via alle kabelnetwerken. De HbbTV-diensten via de ether worden gezamenlijk gepromoot als TDT Hibrida.

5.10.2 Bereik

Gratis ethertelevisie (TDT) is met 98% de meest populaire manier van kijken, daarna volgen satelliet (10%), kabel (8%) en IPTV (5%). (Bron: CMT)

5.10.3 Zenders en diensten

In Spanje zijn veel omroepen actief met HbbTV. De publieke zenders van TVE, regionale kanalen als Televisio de Catalunya, Tele Madrid, EITB, Canal Sur, Television de Galicia, Radio Television Canaria, IB3 (Balears), Lux Mallorca, Tele B en de commerciële zenders GolT (voetbal) en Veo Television.

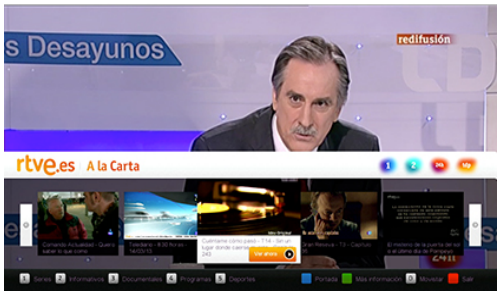

TVE

De publieke omroep TVE heeft een groot aanbod aan HbbTV-diensten, waaronder een uitgebreide on-demand dienst, A la carte.

Speciaal voor kinderen heeft TVE de on-demand dienst Clan a la Carta.

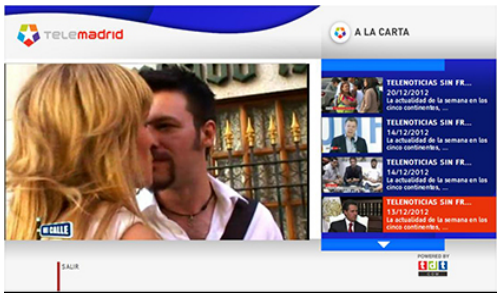

Lokale en regionale zenders als Tele Madrid hebben een uitgebreide on-demand catalogus, en de voetbalzender GolT biedt hoogtepunten uit en terugblikken op wedstrijden.

Veo Television, een zender die eigendom is van een uitgeverij, biedt toegang tot redactionele content van de kranten en tijdschriften van de groep.

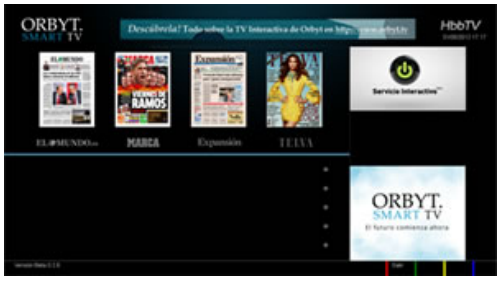

5.11 TSJECHIE

5.11.1 Distributie

Alle HbbTV-diensten van de publieke omroep CT worden verspreid via de ether. De programma's van Ocko zijn beschikbaar via de ether en satelliet.

5.11.2 Zenders en diensten

De publieke omroep CT is de grootste aanbieder van HbbTV in Tsjechië; sinds kort is daar de commerciële muziekzender Ocko TV bijgekomen, die een proef met HbbTV is begonnen.

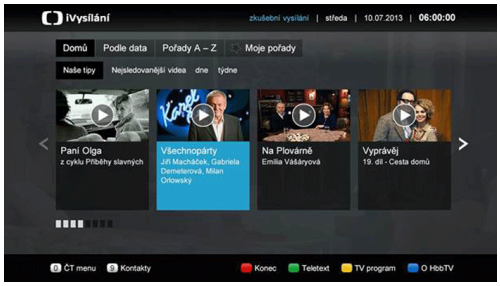

CT is in 2012 begonnen met HbbTV, aanvankelijk met nieuws, een EPG en verschillende sporttoepassingen tijdens grote evenementen.

In 2013 heeft de omroep haar archief geopend onder de naam iVysílani (een soort Uitzending gemist), waarin 70.000 uur aan programma's beschikbaar is.

5.12 ZWITSERLAND

5.12.1 Distributie

Alle HbbTV-diensten van alle TV-zenders worden verspreid via satelliet televisie en via alle kabelnetwerken, waaronder ook die van UPC Cablecom. De HbbTV-diensten van de publieke Franstalige omroep RTS wordt ook via de ether verspreid.

5.12.2 Zenders en diensten

De publieke omroep RTS biedt een aantal diensten aan onder de naam RTS+ waaronder “super tekst” en uitzending gemist.

HbbTV is ook te gebruiken op buitenlandse zenders, bijvoorbeeld uit Duitsland en Frankrijk, voor zover deze te ontvangen zijn via de ether, satelliet of kabel.

6 Over het HbbTV Forum Nederland

6.1 Doelstelling

Het HbbTV Forum Nederland is een groep van bedrijven en instellingen die de gehele distributieketen afdekt voor lineaire en interactieve omroepdiensten. Het Forum heeft de volgende doelstellingen:

1. tot afspraken te komen over de interoperabele toepassing van de internationale HbbTV standaard in Nederland, onder andere door het maken van afspraken over welke versie van de HbbTV standaard in Nederland gebruikt zal worden, en al hetgeen er verder op technisch en organisatorisch vlak moet worden afgesproken om de uitrol van interoperabele diensten en consumentenapparatuur te bewerkstelligen
2. het publiceren en om niet ter beschikking stellen van deze afspraken zodra deze definitief zijn
3. de invoering van de HbbTV-standaard in Nederland te bevorderen

De eerste twee doelstellingen zijn grotendeels gerealiseerd: er is een specificatie afgesproken voor de Nederlandse markt en deze is in mei 2013 gepubliceerd op onze website http://www.hbbtv.nu. Deze specificatie is volledig in lijn met de Europese standaard zoals gepubliceerd door ETSI, het European Telecommunications Standards Institute, en geharmoniseerd met met name de Franse specificatie. Op de in september ’13 in Amsterdam gehouden International Broadcasting Convention (IBC) bleek dat de HbbTV-dienst internationaal veel momentum heeft, tot ver buiten de Europese grenzen.

Dit overzicht van Europese HbbTV diensten is evenals het eind 2013 gepubliceerde white paper over bereikbaarheid geschreven vanuit onze derde doelstelling: het bevorderen van de invoering van de HbbTV-standaard in Nederland. Dit overzicht beschrijft welke diensten er in Europa beschikbaar zijn, en plaatst de Nederlandse HbbTV ontwikkeling in die context.

6.2 Leden

Op het moment van publicatie (27 Maart 2014) zijn de volgende bedrijven lid van het HbbTV Forum Nederland:

- 24i Media
- CAIW Diensten B.V.
- Divitel
- Dolby Laboratories
- Hoek & Sonépouse
- Infostrada
- LG
- NPO
- People’s Playground
- Stichting ROOS
- RTL Nederland
- SBS
- SeaChange
- SES
- SONY
- TNO
- TP Vision (Philips TV)
- TWC
- United
- ZeelandNet

Een actuele ledenlijst is altijd beschikbaar op http://www.hbbtv.nu.